

SOSIALURIN

Blaðstjórn:

Vilhjelm Johannesen,
Fyrirbils ábyrgdarstjóri,
tlf. 5 5873, Klaksvík

Prentstaður:

Prentsmiðjan á Heygsbreyt
tlf. 1 1820
Tórshavn

Tað er ikki loyvt at avfotografera lýsingar og myndir úr SOSIAL-
INUM til nýtslu í øðrum bløðum uttan loyvi frá ábyrgdarblaðstj.

Fiskivinnu- og fiskimarks- politikkur

TAÐ ER ikki so lægið, tá hugsað verður um, at so gott sum allur útlutningur okkara er fiskur ella údráttir úr fiski, og tá fiskivinnan soleiðis er sjálvt grundarlagið undir búskapi okkara. at stórir partur av tí politiska orðskiftinum snýr seg um ymiskar spurningar fiskivinnuni viðvíkjandi.

OKKUM TYKIR, at tað er av allar størsta týdningi, at henga verður um, at so gott sum fjølbroytt sum gjørligt.

AT HAVA eintáttaða fiskivinnu hava vit ringar royndir av. Taka vit seksti árin, so minnst vit, at allir teir mongu og nýggju linubátarnir, ið bygdir vórðu til saltfiskaveiðu við lín, orsakað av at henda veiða sveik, komu í álvarsliga kreppu og nærum koyrdu samfelagið alt til grundar figgarliga.

TAÐ HEVUR í seinastuni verið nógv tosað og skrivað um fiskimarksmálið, og hevur í hesum sambandi verið sagt, at landsstýrið ongan fiskivinnupolitikk hevur og ongan veruligan fiskivinnupolitikk rekur. Hetta er tó beinleiðis í stríð við veruleikan.

LANDSSTYRIÐ hevur tvørtur ímóti, júst ríkið ein miðvísan fiskivinnupolitikk og úrslitið av hesum politikki er, at vit í dag tiberu eru so væl fyrri, at vit hava eina fjølbroytta fiskivinnu. Vit hava skip sum við lín royna til saltfisk, vit hava saltfiskatrolarar og flakatrolarar, vit hava kraftblokkabátar, sum royna eftir sild og makrel, vit hava trolskip, sum veiða idnaðarfisk, vit hava frystiskip, ið royna eftir svartkalva, laks, reyðum, hemara o. ø. Umframt hetta hava vit hópín av smærri og stórru fornum, sum alt árið eru á feskfiskaveiðu og avreiða til flakavirkini.

HESIN FJØLBROYTTI veiðufloði søkir ymsar leiðir. Vit veiða við New Foundland, Grønland, Ísland, Svalbard, Noreg, í Norðsjónum, við Hetland og undir Føroyum. At útlutningsvirðið hevur verið í støðugum vøkstri, síðani vit fóru undir hesa fjølbroyttu útbygging av veiðuflootanum, og síðani vit fóru at troyta so nógvir ymiskar fiskileiðir um somu tíð, er veruleiki, meðan útlutningsvirðið áðrenn var við at stagnera.

SKULU VIT framvegis hava eina fjølbroytta fiskivinnu, verður eisini neyðugt at vit tryggja okkum tey veiðuokir, sum hesi skip skulu veiða á. Tað verður ikki nóg mikið, um vit vinna okkum allan nýtiligan heimasjógv, men neyðugt verður eisini, at vit tryggja okkum veiðurettindir á fjarleiðum.

TAÐ ER tí beinleiðis í stríð við okkara egna áhugamáli, um vit fara at reka ein vittgangandi og harðrendan fiskimarkspolitikk. Tann fiskimarkspolitikkur, ella rættari sagt, yvirbjóðingarpotot tjóðveldisflokksins um 70 fjórðinga fiskimark, er ein álvarslig hótan ímóti okkara egna fiskivinnupolitikki. Um hesin politikkur verður realiseraður, kunnu vit rokna við, at øll lond sum vit veiða hjá, eisini fara at svara aftur við at reka okkum út um 70 fjórðingar. Hetta fer at gera fiskivinnu okkara meiri eintáttaða aftur.

KOMA VIT bert at hava føroyska landgrunnin á at lita verður eingin silda- og makrelveiða, eingin veiða eftir idnaðarfiski, eingin veiða eftir svartkalva, laks, reyðum, hemara o. s. fr. Fiskivinnu okkara verður bundin at einum nærri avmarkaðum oki og teimum møguleikum sum har gevast. Okkara fiskivinnu verður stutt sagt avmarkað til bert at umfata nokur fá fiskasløg. Um eitt ella fleiri av hesum fiskasløgum, fyrri styttri ella longri tíð hvørva av okkara grunni, er eisini búskaparliga grundarlagið undir lívi og virki okkara her á landi horvið.

VIT LOYVA okkum tí at ivast í, um ein slikur fiskimarkspolitikkur kemur at gagna nokrum her á landi. Fiskivinnan verður meiri eintáttað og tí meiri viðbrekin og kann hetta føra við ser minkandi útlutningsvirði, sum aftur kemur at raka hvørt heim í landinum.

VIT HAVA fort ein klókan og skilagóðan politikk við teirri fjølbroyttu útbyggingini av veiðuflootanum, nú reður um, at vit ikki sjálvir leggja henda, floa fyrri teym, men heldur av øllum alvi royna at tryggja hesum veiðifloa tey veiðuokir hann hevur fyrri neyðini. Hetta gerst ikki við eini skilaleysari fiskimarksflyting á 70 fjórðingar. Tí henda útflyting gevur froyingum, sambært allar skilamenn, bert ógvuliga lítið meira enn ein útflyting á 24 fjórðingar. Munurin er einans tann, at roknað kann við, at bretar — Norðsjónum og Hetlandsleiðini viðvíkjandi — svara okkum aftur við sama tali, og soleiðis verður hetta okkum meiri til ógagns enn til gagns.

Dagbókin

Til lukku! Mánadagin 23. oktober fylti Ole Hans Pauli Hansen, Svínø, 60 ár.

Missionshúsið við Landavegin síour frá, at fundur verður klokkan 20 í kvøld.

Várgleði. Fundur verður í dag seinnapartin kl. 16 í KFUK

Kaja Lamhauge, trúboðari hjá Sudanmissionini talar á fundi í kvøld kl. 20 í Gøtu.

29. oktober fyrrir Jákup Nielsen, vitameistari á Børðini, 70 ár. Hann sat á tingi frá 28. jan. 1936 til 24. aug. 1943, valdur av javnaðarflokkinum í Suðuroy. Í 1958 gjørdist hann limur av kommunustýrinum í Nólsoy.

Sigla heim. Jógvan á Gørðunum, Kongshavn og Sanna Maria, sum hava roynt við bátum undir Grønlandi, eru farin at sigla heim.

Í V-4 spælinum seinasta leyarkvøld vórðu tikin hesin tøl: 1, 5, 15, 25, 37, 39, 41, 42, 61, 64, 67, 73, 77, 82, 90 og 97. Vinningurin: ið varð 9.000 kr., fór til Havnar.

Av eykavinningum fóru 499 kr. til Klaksvíkar og 2×499 kr. til Havnar.

Fleiri av skipunum, ið veiða

idnaðarfisk, hava landað í Hetlandi um vikuskiftið.

Blaðið fyrri kristnan ungdom Stavnhalðið nr. 5, er komið í bókabúðirnar.

Myndablaðið Eygað nr. 6, er komið í bókabúðirnar.

Starvið sum fyrstøðumaður við Ítróttarhøllina í Klaksvík er sett. Tað er Ólvheðin Jacobsen, sum er settur í starvið.

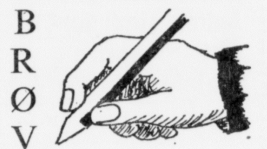
Dansifelagið í Klaksvík, sum telur um 200 limir, byrjar at dansa komandi friggjakvøld. Dansað verður í Klubbanum.

Í juli, august og september hevur reidarið A. P. Møller útnevnt Isak Eilert Mikkelsen úr Havni til kapteyn, og Kjartan Justinussen úr Havni og Rasmus Nielsen úr Sandavági, til yvirstyrimenn.

Norðaldan hevur landað New Foundlandsveiðuna í Klaksvík. Landað vórðu 387 tons av saltfiski og 31 tons av frystum. Teir høvdu roynt við lín.

Borgarin, ið hevur roynt við Labrador, skipar 140 tons av svartkalva umborð á Eskimo, sum skal flyta veiðuna til Bremerhaven.

Fjallshamar, ið hevur landað 100 tons av svartkalva í Bremerhaven, fer nú á ísfiska veiðu.

Grindin í Sandagerðsvík

Í samband við frábodanina, at fólk, ið ætla at eta at grindini, ið doyði í Sandagerðsvík, næst seinasta týsdag, ikki eiga at gera hetta, uttan so at grindin er kókað, hava vit fingið hesar viðmerkingar frá Martin Kúrberg, grindaformanni, til landslæknans.

1. Kloakkin liggur ikki í Sandagerðsvík, men í Hornavík.

Hvalirnir vórðu opnaðir í Sandagerðsvík og síðan sleipaðir inn í Vágshotn. Hetta gav eg boð um, og havi tí alla ábyrgd av hesum.

Eg havi hildið, at alt hevur verið í lagi í Vágshotni, men hetta tyktist als ikki at vera so.

Í summar kom septiktangabílin hjá kommununi koyrandi oman í Vágshotn. Og hvat gjørdi hann? Fylti tangen vð sjógv og fór síðan at skola veginar. Tann fyrsta morgunin varð óføra nógv skolað uttanviri bakarið hjá Frants Restorff. Mjólkasoluna og Slakta-rið í Tórsgøtu. Hetta undraði meg stórliga.

Eg skal hereftir tí ikki geva boð um at sleipa hvalir inn í Vágshotn, tað skal eg lova tær, landslækn.

Martin Kúrberg,
grindaformaður

Bræv til SOSIALIN

Á seinasta býráðsfundi refereraði tit, at eg hevði uppskot um gerð av Argjavegnum og Velbastaðvegnum.

Eg haldi tað er skeivt av tí unga manni, ið tit hava til at umboða blað tykkara, at hann ikki sigur frá tí sum fram er farið, korrekt.

Tí á míni tilráðing stóð umframt hesar báðar omanfyri nevndu vegir, vegin yviri í Stoflalág og Dalavegurin.

Eg vóni, at tit gera so væl og retta hetta.

Kjartan Mohr.

viðmerkingar

Móttøkan av »Aldershot« og »Northern Sun«

Tað er lætt hjá eini fiskivinnutjóð sum okkara at skilja íslendingar í teirra royndum at vinna 50 fjórðinga fiskimark. Við hesum tiltaki leggja teir eitt so stórt og ríkt hav undir seg, at teir als ikki fáa brúk fyrri øðrum sjógv enn teirra egna. Tað er heldur ikki tørf hjá okkum froyingum, sum í so stóran mun hava troytt fjarleiðirnar, at skilja bretar, sum í mannaminnir hava veitt undir Íslandi, at teir ikki soleiðis lata ser lynda, alt í einum, at verða ríknir út um 50 fjórðingar, móti áður at hava veitt inn at 12 fjórðingum. Men tað sum er heilt ófatuligt og nærum eingin dugir at skilja, er hví froyingar, meira enn neyðugt, skulu leggja seg út í hesa bretska/íslendsku ósemjuna, sum hevur tikið seg upp í fiskimarksmálinum.

Íslendingar hava sum sagt ikki brúk fyrri øðrum sjógv enn teirra egna, og er hetta orsøkin til, at teir kunnu loyva ser at verða harðmæltir, og at fara harðliga fram í hesum máli.

Hjá okkum froyingum er støðan øðrvís. Tí uttan mun til hvussu vit fiskimark vit seta um Føroyar, so fara vit eisini at hava brúk fyrri bretska

ari vælvild í bretska partinum av Norðsjónum og á Hetlandsleiðini eins væl, sum vit koma at hava brúk fyrri íslendskari vælvild á fiskileiðunum undir Íslandi. Tað verður eisini umráðandi hjá okkum at fáa bretar at víðkenna eitt viðkæð froytsk fiskimark. Hetta eru orsøkinar til, at vit, ikki sum íslendingar, kunnu loyva okkum at verða harðmæltir og at fara harðliga fram í hesum máli.

Slikt tiltak sum tað mótmælsmenn framdu ímóti bretska trolarnum »Aldershot« og »Northern Sun«, tá hesir seinasta hóskvøld komu á Havnina, man ikki fara at styrkja um støðu okkara, hvørki á nær- ella fjarleiðum. Við hesum verður neyvan lættari at fáa bretar at víðkenna eitt viðkæð froytsk fiskimark, og heldur ikki man hetta fara at vaksu um bretska vælvildina yviri froyiskum fiskimarkum sum vinna sína úrtøku í bretska partinum av Norðsjónum og á leiðunum við Hetland.

Sigast má, at hetta var eitt sera illa umhugsað tiltak, sum man fara at fáa skaðilgar avleiðingar fyrri okkum froyingar sjálvar — eitt tiltak sum harðliga eigur at átalast.